No. 909 Zaterdag 1 Juni 1901. 18de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 31 Mei.

François Coppée en zijn jongste werk.

Sinds François Coppée tot den God zijner kinderjaren terugkeerde, sinds dien tijd heeft hij voor sommige alle talent verloren. Onverschillig als wij voor die in-eere-houders van het "Kan er iets goeds komen uit Nazareth?" gaat de dichter-bekeerling zijns weegs, "Dans la prière et dans la lutte," den titel van zijn jongsten dichtbundel, tot de leuze zijns levens makend.

Uiterlijk als innerlijk is Coppée geheel één met zijn literairen arbeid; poëzie en proza, uit welken een teeder, schier vrouwelijk-teeder gevoel als een eigenaardig parfum u tegengeurt.

Hij heeft geleefd, te veel geleefd zelfs het koortsige, ontzenuwend leven van den parijschen artist, 'twelk de krachten sloopt van de sterkste constituties. Ook dàt ziet men hem onmiddellijk aan. Zenuwachtig grabbelt telkens zijn hand in den zilveren sigarettenkoker, bevend brengt zij de gekozene naar de lippen, en 't is of de overprikkeling, de zenuwachtigheid hem geen tijd laten om de sigaret verder dan de helft op te rooken. Is zij tot zoo ver in asch overgegaan, dan wordt zij weggeworpen en direct vervangen door een andere.

Van middelmatige lengte, hoog in de schouders, draagt hij 't vrij zware hoofd met de lange haren, die achter een weinig à la roundhead zijn weggeknipt, op een korten, te korten hals.

Vooral de oogen van Coppée hebben iets bijzonders. Bleekblauwe oogen, op het grijze af, missen bijna immer dat pittige van donkere kijkers en doen afbreuk aan het energieke van iemands gelaat. Bij dezen man is het lichtblauwe oog scherp, doordringend. Hard ware zijn oogopslag, zoo niet over het gladgeschoren gezicht een goedheid gespreid lag. welke de gedachte aan hard– en strengheid buitensluit.

Spreek hem niet over zijn gezondheid, want dan noemt hij zich versleten tot op den draad. Dat hij geen tweelingbroeder is van Molière's "malade imaginaire", verraadt zijn gelaat, bleekgeel als een waskaars, die jarenlang vergeten stond bij het vergeten heiligenbeeld eener dorpskerk.

Toch heeft de geknakte dichter niet geaarzeld, ondanks zijn wankelende gezondheid, om zijn boeken, zijn stil werkkabinet, zijn eenzaamheid vaarwel te zeggen evenals zijn rust, om deel te nemen aan den strijd zijner dagen.

In de Dreyfus-zaak meende hij den toeleg te erkennen om Frankrijk te vernederen en te vernietigen, geloofde hij dat achter den twee maal veroordeelde een bende aansloop, die Frankrijks verderf gezworen had.

Coppée greep naar de pen, een geducht wapen in de hand van een talent als hij, in tallooze vergaderingen nam hij 't woord. Immer was dat woord, geschreven of gesproken, een hulde aan het verguisde leger, een oproeping tot alle vaderlanders; een hulde vaak ook aan dien godsdienst, welke Frankrijk maakte tot wat het niet meer is, sinds Loge en godloochening de leiding der zaken aan zich wisten te trekken.

Het laatste werk van den dichter, bespot door vele vrienden uit vroeger dagen, omdat hij weder het Kruis tot reisstaf nam op zijn levensweg, ademt die stille godsvrucht, welke met alle menschen, goede en kwade, in vrede is, wijl zij den vrede vond in zich zelve.

Bij het lezen dier gedichten komt een gevoel over u gelijk aan dat 'twelk bij het vallen der schemering neer te dalen schijnt uit de hooge tempelbogen, een gevoel van hemelsche kalmte, waarvan gij slechts noode scheidt, om terug te keeren in het menschengewoel.

Zeker, daar zullen velen gevonden worden, die minachtend de schouders ophalen voor zulk een uitstorting des harten. Voor hen mag de fransche taal alleen ten voertuig strekken aan wufte, lichtzinnige gedachten, moet de literaire kunst, wil zij dien naam verdienen, het verderf schilderen in al zijn geuren en kleuren, of liever in al zijn weerzinwekkende walgelijkheid.

Coppée denkt er anders over. Toovenaar met het woord zooals hij is, altoos helder en harmonieus, geeft hij met volstrekte getrouwheid, tot de grens van het naïeve soms, wat daar omgaat in zijne ziel. Gekunsteld noch gezocht zijn de beelden, waarmee hij u telkens verrast.

Voor sommige lieden, wij herhalen het, is Coppée niets meer. Schrijvertjes van den tienden rang hebben in dagbladen en periodieken kwinkslagen en aardigheden ten beste gegeven tegen dezen dichter-bekeerling, welke ieder onbevooroordeeld man tegen de borst zijn. Heeft Coppée ooit geprotesteerd tegen deze heertjes? Och neen! Hij laat ze in bewondering neerknielen voor den mesthoop van een Zola en dergelijken. Of weet hij niet dat al deze lieden moeten leven, en dat zij van honger zouden omkomen in geval zij anders schreven dan zij doen?

Betaal ze een sou per regel meer, zou Louis Veuillot zeggen, en zij zullen morgen wit noemen wat zij heden zwart heeten.

Evenveel succes als Coppée met "La bonne Souffrance" had, belooft hem zijn "Dans la prière et dans la lutte". Wie zich vermeien wil in het genot van een bundel fransche poëzie, rijk aan heerlijke godsdienstige gedachten en even rijk aan dichterlijk schoon, neme het jongste werk van den dichter–bekeerling, een goed werk en een kloek.

Dr. Kuyper over de politieke partijen IN NEDERLAND.

II.

LIBERALEN EN SOCIALISTEN.

En nu van onze medestanders nog kortelings den blik geworpen op hen die tegen ons overstaan. Hier hetzelfde verschijnsel, dat onder het christelijk volksdeel viel waar te nemen. Een uiteengaan van wat vroeger één was in meerdere groepen. De eens zoo machtige liberale côterie, die het land in had, allengs afgeschilferd, afgebrokkeld, en nu reeds gebersten in drie zelfstandige partijen, elke nog weer met geteekende schakeeringen, nu reeds als liberalen, vrijzinnigen en sociaal-democraten tegenover elkaar georganiseerd. Tot op zekere hoogte nu is vooral het optreden der sociaal-democratie ons in het gevlei gekomen. Eerst in haar wild-revolutionaire, later in haar philosophisch-utopistische verschijning, heeft ze de heillooze consequentiën van het revolutie-beginsel, door het oude liberalisme even hardnekkig ontkend als handig verborgen, voor aller oogen uitgestald, en daarmeê Groen's diagnose van het kranktegeval volkomen bevestigd. Voorts heeft ze veel rustige burgers, die in goed vertrouwen met het li-

Feuilleton.

Katholiek Leven.

Nog in het zelfde jaar werd hij tot luitenant benoemd en vertrok met zijn gezin naar Parijs. Daar hoorde hij in de Notre Dame den beroemden Dominicaan pater Lacordaire deze woorden tot zijn gehoor richten: „Geslachten, waarin ik misschien waarheid en deugd heb gezaaid, ik blijf u toegedaan voor de toekomst, gelijk ik het was in het verleden. Maar als eens de kracht tot geestdriftige vervoering mij ontzinken zal, als hetgeen er overblijft van eene stem, die u eens dierbaar was, u mishagen zal, weet, dat gij nooit ondankbaar zult zijn, want niets zal kunnen beletten, dat gij geweest zijt de glorie van mijn leven en dat gij zijt mijne kroon in de eeuwigheid. Ik heb de zuchten gehoord, die aan de brandende borst van den jongeling ontsnapten, ik heb de doornen gesteld, die hij 's morgens uit zijn gekneusd vleesch rukte en toen ben ik te weten gekomen, hoe smartelijk het rustbed is der jeugd, waarop met vele schimmen zoovele schuldige driften sluimeren. God roept u ook, jonge lieden, hij roept u tot eene groote liefde, waarvoor gij zijt geschapen."

Aan de zijde van eene vrouw, die hij uit de handen van J. C. aan het altaar ontvangen had, kon de Sonis deze taal zonder wroeging hooren. „Ik ging heen," zegt hij, veroverd en overweldigd door de liefde tot God en voor de Kerk."

Ongeveer in dit tijdperk zijns levens was het, dat God hem aan eene dwaling wilde ontrukken, waar hij klaarblijkelijk onschuldig ingevallen was. Moeite zou het ons kosten, het feit te gelooven, zoo hij zelf het ons niet medegedeeld had. Hij verhaalt dat, toen hij op de militaire school van Saumur was, hij zich onvoorzichtig had laten opnemen in de vrijmetselarij, die men hem beschreven had als een onpartijdig, christelijk en liefdadig genootschap. Hij zegt, dat lang daarna nog de kerkelijke straffen tegen de geheime genootschappen hem volslagen onbekend waren en hij nog nooit den drempel eener loge overschreden had, tot op zekeren dag zijn kolonel hem opdroeg een genoodigde op een maçoniek feestmaal te vertegenwoordigen.

„Maar", antwoordde de Sonis, „waarom heeft men mij dan ook niet genoodigd?"

„Zijt gij dan wellicht vrijmetselaar?"

„Maar natuurlijk! En wat zou daar voor kwaads insteken?"

„Ga maar eens kijken," besloot de geheel verraste kolonel.

„Nu ik zal gaan, kolonel, en ik zal zien." En hij ging inderdaad. De decoraties der zaal, de plaatsing der couverts toonden vreemde en geheimzinnige vormen. De Sonis glimlachte en stond verwonderd. Maar daar begonnen de redevoeringen, de eerste, de tweede, de derde........... en het hoofdthema van allen was, een uitlaten naar hartelust over het zoo gewenschte en naderend einde van het rijk des bijgeloofs, over de noodzakelijkheid van eenen godsdienst der toekomst, over de vrijheid van gedachte en van geweten. De Sonis was gebelgd en beleedigd, maar wachtte. Toen kort daarop een kruisvuur aanving van hatelijkheden en spotternij over het Katholicisme, zijne geheimen en zijne priesters, sprong de Sonis eensklaps van zijn stoel op en sprak. „Mijne Heeren, wat beteekent dit? Waar zijn wij dan toch? Maar men heeft mij een strik gespannen. Men heeft mij verzekerd, dat de godsdienst in uw genootschap ongemoeid zou blijven en altijd geëerbiedigd zou worden, en nu? Gij beleedigt haar zoo grof mogelijk. Gij hebt uw belofte niet gehouden, dus ben ik ook van de mijne ontslagen en mij zult gij hier niet meer zien; ik heb de eer u te groeten."

En deftig zijn servet neerwerpend, verliet hij bleek van toorn het verbaasde en woedende gezelschap.

In 1851 werd hem een zoon geboren, dien hij Gaston noemde. Kort daarop betrok hij het garnizoen van Limoges. Tezelfder tijd traden zijne twee zusters in het klooster der Carmelitessen, om te bidden en te lijden ter liefde van Jesus en tot heiliging van haren beminden broeder.

Men was toen in de dagen van den staatsgreep van prins Louis Napoleon en Frankrijk moest zich verklaren vóór of tegen. Het leger gaf zijne instemming te kennen, maar de Sonis, op gevaar af, zich elke bevordering in zijne loopbaan af te snijden, liet zijn vast en krachtig „neen" hooren.

Zijn vriendschappelijk verkeer, dat den warmsten godsdienstzin ademt, gaan wij zwijgend voorbij en zeggen slechts, dat hij in zijne nieuwe standplaats lid werd van de vereeniging van den H. Vincentius.

Daar vooral toonde hij zich een man van geloof en van werken.

In de algemeene vergadering van 1853 onder voorzitterschap van den Aartsbisschop, bracht de Sonis een verslag uit, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Monseigneur, ik dacht, dat het mij als vreemdeling in deze stad niet toekwam, in haren naam te spreken. Pelgrim op den Franschen bodem, dien ik zonder ophouden doorkruis, om hem meer te kennen en te beminnen beter te dienen, heeft mijn oog den hori-

beralisme scheep waren gegaan, berouw van hun onvoorzichtigheid doen krijgen, en gemaakt dat ze zich weer op het christelijk erf aan land lieten zetten. Der „kleynen luyden" lot trekken zij en wij ons, elk op onze eigen manier, aan. En ook, even scherp als wij het deden, heeft de sociaal-democratie tegen de halfheden getoornd, en dwingt ze, wat ook wij steeds begeerd hebben, over en weer, tot principieele politiek. Geen twee verstaan daarom elkander beter dan een sociaal-democraat en een anti-revolutionair, maar ook geen twee stonden ooit scherper tegen elkander over dan zij en wij. Voor *God*, voor *Nederland* en voor *Oranje* was steeds onze leuze, terwijl zij in hun stelsel zelf principiëele atheïsten zijn, de liefde voor het vaderland eer blusschen dan voeden en nu reeds van verre den dag zegenen, waarop hun sociale wereldrepubliek de Oranje-dynastie verzwelgen zal. Dat hier en ginds een enkele, die toch goed Christen meende te zijn, bij zulk een groep zich kon aansluiten, is dan ook uit niets dan uit zelfmisleiding te verklaren. Eerst wie, na ingelicht te zijn, erbij volhardde, zou niets minder plegen dan verraad aan zijn eigen hart.

Evenwel, omdat de sociaal-democratie de energie van het revolutiebeginsel op de spitse drijft, maak u daarom niet diets, dat het liberalisme zich de handen in onschuld kan wasschen. Toen het er op aan kwam, aan de religie het recht van meespreken in de staatkunde te betwisten, stond Pierson naast Troelstra. Ook der liberalisten staat is als zoodanig een atheïstische schepping. Voor de internationale idealen der sociaal-democratie vergast het gewone liberalisme u op het cosmopolitisme onzer groote steden, en voor de landsdefensie was het steeds schriel. En wat Oranje aangaat, o, dan zoude velen hunner als het pas gaf, thans wel in een Oranjerok over straat willen kuieren, maar vergeet niet, dat in 1795, toen er nog van geen sociaal-democratie sprake was, Oranje hier *is* verdreven, en dat in '48 een zeer geacht liberalistisch orgaan zich voor aperte bedreiging tegen Oranje niet heeft geschaamd. En daarom geen *Te Wapen!* tegen de Sociaal-democratie, alsof door haar excessen het deftiger liberalisme in eere hersteld was. Onze strijd gaat tegen het revolutie-beginsel, en in zijn wortel en in al de stengels die uit dezen wortel opschoten. Haast is de ruwe uitbreking van dat fataal beginsel nog minder gevaarlijk dan zijn fluweelzachte uiting. Maar of die uiting ruw, dan wel of ze deftig zij, overal waar Gods souvereiniteit uit het staatsgezag verdrongen en voor Zijn Woord het oor van den staatsman wordt toegestopt, dáár is het kwaad, dat als een kanker voortеet, dáár de bacil, die zich in het organisme van het staatsleven nestelt, dáár het valsche beginsel, waartegen onze vereende kracht zich principiëel heeft over te stellen. Onze strijd gaat niet tegen personen, maar tegen den God in het staatsrecht verzakenden geest, die in aller liberalen politiek zich belichaamt.

Nieuwsberichten.

CURACAO.

In plaats van Dinsdag 11 Juni zal de Gouverneur Donderdag 6 Juni a. s. bezoeken afwachten.

De Adjudant van den Gouverneur,
L. SCHUTTE.

Kerkelijke berichten.

Hedenmorgen zijn hier met de *Prins Willem V* van den *K. W. I. M.* in den besten welstand aangekomen Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS, Apostolisch Vicaris van Curaçao, de Wel Eerwaarde Paters Dominicanen D. KORS, J. SELBACH, A. SCHEFFERS, de Eerwaarde Fraters AEMILIANUS en THEOPHILUS van de Congregatie van O. L. V. Barmhartigheid te Tilburg, één Eerwaarde Zuster Dominicanes en vijf Eerwaarde Liefdezusters.

Z. D. H. gelieve voor zich en zijn gezelschap onzen welkomstgroet aan te nemen met onze beste wenschen voor aller zegenrijken arbeid.

Officieele berichten.

Volgens van Z. E. den Minister van Koloniën ontvangen bericht is aan de Heeren H. J. BEAUJON, Gezaghebber van Saba en J. A. MAY, Gouvernements-Geneeskundige op St. Eustatius, thans met verlof in Nederland, tot verder herstel van gezondheid, eene verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden verleend.

* *
*

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 29 Mei 1901, No. 357, is aan den Heer Dr. J. M. COATES COLE, Armendokter bewesten de haven, gedurende de maand Juni een binnenlandsch verlof verleend.

Havennieuws.

Verleden week Zaterdag is hier van Aruba binnengevallen Hr. Ms. *Zeeland*. In het begin van Juni vertrekt de *Zeeland* naar Paramaribo om daar den 14den Juni aan te komen, met Hr. Ms. *Sommelsdijk* gedeeltelijk van equipage te verwisselen en vandaar naar Nederland te vertrekken. De *Sommelsdijk* kan spoedig na den 14n. Juni hier verwacht worden.

* *
*

Den 21n Mei is de *Carmelita* komende van Santo Domingo en geladen met koffie, honig en was, ten noorden van Curaçao vergaan. De bemanning is gered, maar de lading ging verloren.

* *
*

Het noorweegsch stoomschip *Dagøry*, in dienst van de *Red D Line*, is 25 Mei uit New-York vertrokken en wordt den 3den Juni hier verwacht. De *Philadelphia*, heden uit New-York vertrokken, wordt hier den 8sten Juni verwacht om vervolgens naar La Guaira te gaan.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Frans Albertus, Johana de Bentura, Felip Blanca, M. H. Curiel, Emma Hugo, Rosalta Mijerston, Leonora D. Marties, Pasquale Piraine, Wolfgang Riese, Paul Rüth (2).

Aangeteekende stukken: Br. J. A. de Groot en Moises H. Salas.

Dankbetuiging.

In de *Curaçaosche Courant* van gisteren betuigt de Commissie, die zich belastte met het inzamelen en distribueeren van gelden ter ondersteuning van de hulpbehoevenden in de buitendistricten, haren dank aan allen, die tot bovenbedoeld liefdadig doel bijdroegen. Aan geld werd ontvangen f 1847, terwijl de firma D. A. DE LIMA & Co te New-York vijftien en de firma FOULKE & Co, eveneens te New-York, tien vaten maïsmeel schonk. Tevens maakt de Commissie bekend op welke wijze het geld en de vaten maïsmeel verdeeld werden.

Telegrammen.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op de belangrijke telegrammen, welke door de Heeren DE LANNOY & Co in dit nummer van ons blad worden openbaar gemaakt.

Oost en West.

In het nummer van *Oost en West* 2 Mei ll. lezen wij het volgende:

Blijkens het dezer dagen ontvangen jaarverslag der afdeeling Curaçao heeft het afdeelings-bestuur het plan opgevat om, nu de financieele draagkracht der afdeeling vooralsnog niet groot genoeg is, om als zoodanig een werkzaam aandeel te nemen in de bevordering van de kunstnijverheid in de kolonie en de algemeene bevordering van hare belangen, zich hoofdzakelijk beschikbaar te stellen tot het verschaffen van alle betrouwbare inlichtingen omtrent Curaçao, die men in Nederland zal wenschen te ontvangen. President is de heer Mordy S. L. Maduro, Secretaris-penningmeester de heer Th. J. C. Buys.

In hetzelfde nummer vinden wij ook het volgende ingezonden stuk van den Heer J. H. J. HAMELBERG.

Mijnheer de Redacteur.

Met zeer veel genoegen heb ik kennis genomen van de mij door U toegezonden brochure van den heer H. van Kol („Een noodijdende kolonie"), strekkende ter opheldering van de redenen, die hem hebben bewogen in de zitting van de Tweede Kamer van 14 Nov. 1900 de motie voor te stellen, om een commissie uit te zenden naar de kolonie Curaçao ter onderzoeking van hetgeen zou kunnen worden gedaan tot verbetering van de economische toestanden aldaar.

Met aandacht heb ik die brochure gelezen en herlezen en — zwart als de heer v. K. de toestanden schildert — ik kan, helaas! niet zeggen, dat zijn beschrijving overdreven is.

Ik zelf heb wel eens gedacht, dat er weinig nut zou liggen in het uitzenden naar de kolonie van een commissie, bestaande uit menschen, aan wie de koloniale toestanden geheel vreemd zijn, doch ik ben van die meening teruggekomen en ik wil eerlijk bekennen, dat een volkomen onbevooroordeelde, een geheel onpartijdige en belanglooze beoordeeling van hetgeen tot verbetering van de koloniale toestanden te doen is, van ons koloniërs niet kan worden verwacht. Nog minder is m. i. zoo'n onpartijdige en belanglooze beoor-

---

zon nog niet bereikt van de liefdadigheid, die het Christendom biedt onder den naam van de vereeniging van den H. Vincentius à Paulo. Wel was het gevoel van liefde niet vreemd aan mijne ziel, ik was, als vele anderen, bewogen door den aanblik der ellende; ik had geleden onder mijne onmacht om haar te lenigen en God is mijn getuige, dat van alle ongemakken dit mij het zwaarste vat, dat er geen evenwicht bestaat tusschen mijn hart en mijn beurs.

„Onder u, mijne heeren, zijn geen jongen of ouden, noch ingelijfden, noch oudgedienden. Jesus Christus is een Meester, dien het goed is te dienen op iederen leeftijd; het is een Aanvoerder die alles neemt, wat tot Hem komt; onder Zijnen standaard vereenigt men zich gemakkelijk en de vorming der troepen is weldra geschied. En dan mijne heeren, gij hebt een soldaat willen opnemen in uwe rangen, en onder dezen titel spreek ik in uw naam.

„Ik zegen de voorzienigheid, die gewild heeft, dat ik één der eersten ben, die toetrad tot dit leger van liefdadigheid, en ik begroet van verre eene toekomst, die Frankrijk rust en geluk zal brengen — den dag, waarop het vaderland den degen zal leggen aan den voet van het Kruis. Ik herinner u, mijne heeren, dat onze president een der stichters is der vereeniging, en ik ben gelukkig te denken, dat zijne eerste apostelen leerlingen waren van het college te Jailly, waar ik de schoonste jaren mijner kindsheid heb doorgebracht. Gij kent mijne heeren het droevig lot van het slagveld der waarheid in deze eeuw.

„Maar misschien is alles nog niet verloren. 't Is waar, trouwe troepen zijn gevlucht, maar waarom wanhopen? Is het dan onmogelijk vurige zielen te vinden, die, het gevaar trotseerend, het vaandel grijpen, dat eertijds zoo roemvol was? Is er nergens een man stoutmoedig genoeg, om de vluchtelingen terug te brengen tot den strijd? O, dat het vaderland goed zoeke, dan zal het kinderen vinden om naar zijne grenzen te zenden! God wacht u, mijne heeren. Gij zijt de versche troepen, die het godsdienstig vaderland, dat in gevaar verkeert, te hulp moeten komen; gij moet de bloedende wonden der Kerk verbinden en, als het kan, het zieke Frankrijk genezen.

„De legers van het apostolaat, bewonderenswaardig in aanval en verovering, in weerstand en verdediging, ziedaar mijne heeren de keurbenden der Kerk, die alle slagen hebben gewonnen, wien de wapens nooit ontvallen zijn.

„Wij, soldaten van Frankrijk, wij zullen zeggen tot de Kerk: „O, welbeminde Moeder, zie hier zijn wij" De wereld kent de kracht van onze wapenen, zij weet, dat de armen, die de Fransche vaandels omknellen, gespierde armen zijn. Als het ons dan gegeven mocht zijn te wapen te snellen, om u te verdedigen, ook, wij zouden vallen met vreugde, en, geloof mij, de reuk van ons bloed zou voor langen tijd de wolven verjagen, die huilen in de vlakten van Rome. Monseigneur, ziedaar wat wij willen zijn, wat zeg ik? Ziedaar wat we zijn!"

Ten gevolge van een val van zijn paard leed hij een maand lang de hevigste pijnen. Hij bracht dien tijd door met de overweging der eeuwige Waarheden en na zijne genezing was zijn voortgang in de volmaakte liefde van den gekruisigden Jesus zichtbaar.

„Ik tracht te werken voor God en voor den hemel, ik doe het wel slecht, 't is waar, maar uit geheel mijn hart. God dienen uit geheel zijn hart, ja, en zonder menschelijk opzicht.

Op de plaats „du Palais" ontmoet hij een priester met het H. Sacrament. De officier, in uniform, ligt op beide knieën in het stof en aanbidt zijn Meester.

In groot uniform teruggekeerd van eene militaire oefening, treedt hij in de kerk van Saint-Michel om er te bidden. De menschen kijken hem verwonderd aan — dit hindert hem, en, om zich te overwinnen, zegt hij tot zich-zelf:

„Komaan, zoudt ge nu den Kruisweg durven doen, nu, voor die menigte? Of schaamt gij u voor den gekruisigden Christus? Vooruit, op de knieën!"

Maar als de Kruisweg geëindigd is, vraagt hij zich-zelf: „Is dat nu geen godvruchtige vertooning geweest? Hij beschuldigt er zich van in de biecht en de biechtvader zegt:

„Gij hebt het menschelijk opzicht willen vertreden, dat is goed. Voor dezen keer kan het er door, maar doe het niet meer!"

Om nog grooter blijk van zijne liefde voor het H. Sacrament te geven, hield hij met acht zijner vrienden eens in de maand een nacht van aanbidding.

„Zoo brengen wij heerlijke nachten door in de kapel der Oblaten. Wij kiezen daarvoor den vooravond van het grootste feest der maand. Ik heb mijne zusters, Carmelitessen, geschreven, dat zij zich met ons vereenigen.

De godsdienst van de Sonis was veroverend, hij was Apostel door zijn voorbeeld, door woord en door daad. Hij was het allereerst in zijne familie.

„Mijne man," zoo schrijft zijne echtgenoote, „zoekt mij aan te moedigen, om met hem de meer volmaakte wegen te bewandelen, want hij bemint mijne ziel meer dan eenige zaak ter wereld. Somtijds, ik moet het met schaamte bekennen, heb ik eene soort van afgunst over zijne godsvrucht ondervonden. Hij maakt mij daarvan een zacht verwijt en zegt mij, dat ik niet afgunstig behoef te zijn jegens den goeden God, want, dat onze wederzijdsche gehechtheid te duurzamer zal zijn, naarmate wij Hem meer beminnen; dat vele vereenigingen, gelukkig begonnen als de onze, het niet lang geweest zijn, omdat God er niet de band en het middenpunt van was. Ik bewonder hem en tracht hem van verre te volgen."

De opvoeding zijner kinderen droeg hetzelfde karakter. Zijne oudste dochter schrijft: „Door een diep gevoel van geloof, dat in ons de genade

deeling te verwachten van menschen, die gedeeltelijk nog leven in de traditie's van den slaventijd en in verschillende zaken *in* de kolonie betrokken zijn.

Nu wil ik gaarne toegeven, dat een commissie, als door den heer v. K. bedoeld, hier of daar zal mistasten, doch dat zal spoedig genoeg blijken en uit de kolonie zelf zouden zich daarover wel stemmen verheffen, en daartegenover staat, dat een vreemde een uitweg kan zien, waar de door traditie of sleur bevooroordeelde koloniër reeds lang heeft beslist, dat geen redding mogelijk is.

Er is bovendien meer.

Ik weet het uit ondervinding dat, wáar men zich ook tot particulieren wendt om hulp ter verbetering van de koloniale toestanden, de eerste vraag altijd is: Wat doet de Regeering?

Daarop kan men nu weinig anders antwoorden dan dat — zooals de heer v. K. aanmerkt — de gouverneur der kolonie reeds *negen jaar geleden* de aandacht er op vestigde, *„dat groote en diepingrijpende veranderingen noodig waren, zou de kolonie niet geheel ten gronde gaan"*, en — dat men u nog even ver is als toen.

Zulk een antwoord wekt bevreemding, ja zelfs doet het een soort van wantrouwen geboren worden, dat **alle hoop op hulp in rook doet verdwijnen.**

Goed voorgaan doet goed volgen, en het laat bij mij dan ook geen twijfel over, of ook van particuliere zijde zal meer belangstelling in de kolonie worden getoond, indien de Regeering blijk geeft, dat het haar wezenlijk ernst is, om Curacao ter hulp te komen en daartoe geen pogingen onbeproefd wil laten.

Al die pogingen kunnen falen — zegt de heer v. K. Het zij zoo — maar terecht merkt de schrijver aan, dat Nederlands volksvertegenwoordiging dan toch haar plicht zal hebben gedaan, dat zij niet bij de pakken is gaan zitten.

Men vraagt zich af, wat toch het bezwaar kan zijn tegen het aannemen der motie van den heer v. K. Die f 10,000. — a f 15,000. — die er mee zijn gemoeid, kunnen het niet zijn — dat denkbeeld laat ik terstond varen als Nederland *te* onwaardig. **Het is toch ook niet, dat den gouverneur der kolonie door het uitzenden** van zulk een commissie aanstoot zou worden gegeven? Terecht merkt de heer Asch van Wijck op (blz. 8), dat zoo'n commissie in geen enkel opzicht een gouverneur onaangenaam zou kunnen zijn en — waar den landvoogd geen aanstoot werd gegeven door de in 1893 door den minister van Dedem benoemde commissie (blz. 38), is het immers ook niet te verwachten, dat hij *thans*, na acht jaren, in het *uitzenden* van zoo'n commissie een bewijs van een minder welwillende houding der Regeering tegenover hem zou zien.

„De eer van Nederland eischt, dat onze W. I. koloniën niet ten gronde gaan" — zóó besluit de schrijver zijn brochure. Waarlijk, daar mocht wel wat meer aan worden gedacht! Men mocht zich wel eens herinneren de groote schatten, die indertijd de handel op West-Indië heeft afgeworpen, schatten die de basis hebben gevormd van zoo menig Nederlandsch kapitaal, die ondernemingen hebben mogelijk gemaakt, welke nog thans aan honderden in deze landen een bestaan verzekeren. Men mocht er wel eens aan denken, wat het zou beteekenen, indien der wereld het bewijs werd geleverd, dat wij — de tweede koloniale mogendheid — dáár in het verre Westen niet bij machte zijn geweest de erfenis onzer voorvaderen in eere te houden!

En ik hoop ook, dat men daar aan denken *zal* en de volksvertegenwoording niet, door het afstemmen van de motie, het bewijs zal geven, dat zij deze eilanden — buiten hun schuld in diep verval geraakt — aan hun lot wil overlaten en kalm en rustig hun totalen ondergang wil aanzien.

Doch mocht dat onverhoopt geschieden — dat men dan ook de volle verantwoordelijkheid van zoo groote onverschilligheid op zich neme! Dan verwijte men der kolonie niet meer, dat er uit eigen boezem zelden stemmen opgingen, om de hachelijke toestanden bekend te maken, en dat ze daaraan voor een deel haar verval heeft te danken. De stemmen, die opgingen, heeft de heer v. K. grootendeels verzameld. Zij klinken als een noodkreet, en blijft men daarvoor ook thans het oor sluiten, dan staat een ieder in de kolonie daartegenover volkomen machteloos!

Indien zulk een doorslaand bewijs van onverschilligheid in het lot der kolonie mocht worden gegeven, dan zou ik U den raad willen geven, mijnheer de Redacteur, Uwe pogingen ter bevordering van het welzijn onzer kolonie in de West te bepalen tot Suriname en verder geen krachten te verspillen aan de kolonie Curacao. De eilanden mogen dan ten gronde gaan — het zij zoo — *let them rot!*

J. H. J. Hamelberg.

Den Haag, 25 April 1901.

---

van het H. Doopsel eerbiedigde, wilde onze goede vader ons niet tutoyeeren. Met hoeveel zorg bestierde hij onze jeugdige zielen en verbeterde hij de kleine gebreken onzer kinderjaren."

Een huisvriend zegt hierover: „Met bewondering zag ik 's avonds de kinderen één voor één bij hem komen. Hij omhelsde ze en maakte op hun voorhoofd het teeken van het H. Kruis. Ik was diep getroffen door de ernstige teederheid van den vader. Ik meende een tafereel uit een ander tijdperk te zijn."

Over zijn broer Theobald, die zich aanvankelijk onverschillig toonde voor den godsdienst, maar evenals hij, stierf als een christelijk generaal, schrijft hij: „Wat zou ik gelukkig zijn, als onze arme Theobald geene uitzondering onder ons wilde zijn! Zijne verwijdering van den godsdienst doet mij bitter leed. Ik verdraag alle lijden, dat God mij zendt, met kalmte en gelatenheid, maar dat kan ik niet aannemen. Bid dan veel voor hem."

Het regiment was voor de Sonis eene tweede familie. „Misbruik van gezag tegenover onze minderen is even laf als vleierij jegens onze meerderen," dat was een teekenachtig woord van hem. Ziehier de herinnering, die hij van zijne soldaten bewaart.

„Ik denk nooit zonder ontroering aan eenige jonge soldaten, die ik met droefheid verlaten heb, die mij dikwijls hebben gesticht en die voor het regiment het mostaardzaad van het Evangelie waren."

Een soldaat spreekt in drift een godslastering uit. Verschrikt ziet hij om zich en, de Sonis niet bemerkend, zegt hij: „Goed, dat de luitenant het niet heeft gehoord, anders had het hem te zeer bedroefd."

Na zijn vertrek naar Algiers beveelt hij zijne jonge bekeerlingen zijnen vrienden aan.

Intusschen groeide zijn verlangen aan, om meer voor zijn vaderland te doen en de vurigste wenschen stijgen voor Frankrijk ten Hemel: „Wij beleven een tijdperk", zoo heet het, „dat mij beslissend schijnt: God reikt ons de hand. Wij kunnen ons redden, gelijk wij ons in het verderf kunnen storten. Wat zullen wij doen? Er is veel goeds in de 19e eeuw, die men zoo heftig uitkrijt, Maria beschermt ons, het schijnt, dat zij den titel niet wil afstaan van „beschermster van Frankrijk."

In 1854 werd hij tot kapitein bevorderd en vertrok hij met zijn regiment naar Afrika, waar de Franschen in 1830 begonnen waren een einde te maken aan den staat van zaken waaronder de Christenheid reeds eeuwen een leed. Daar hij de geboorte van een vierde kind verwachtte, moest hij zijne vrouw achterlaten. In die harde scheiding leefde hij volgens zijn eigen uitdrukking, slechts van herinneringen.

Toch volgde hij zijn plicht, al viel het zwaar — immers, 't was voor Frankrijk en voor God.

Wordt vervolgd.

Ingezonden Mededeelingen.

La Semana Cristiana Ilustrada.

Recomendamos á nuestros lectores esta importante y hermosa publicación que contiene en cada número las vidas de los santos de la semana ilustradas con magníficos grabados. En cada hogar cristiano debe leerse esta revista.

Precio de suscripción por un año 8 fr. 50 (ó 10 pesetas). Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3 rue Séguier, Paris.

El pago de la suscripción puede verificarse también con 180 estampillas usadas de Curaçao por el término de un año.

BUITENLAND

Rome.—De hollandsche kapel in de pauselijke kerk van den H. Joachim is zoo verre voltooid, dat de gunstige gelegenheid van de aanwezigheid van Z. D. H. den aartsbisschop van Utrecht, Mgr. H. Van de Wetering, te Rome kon te baat genomen worden, om het altaar te laten consacreeren. Monseigneur nam het verzoek, te dien einde tot hem gericht, niet alleen met welwillendheid, maar ook met genoegen aan. Het daartoe noodige verlof werd hem door den H. Vader volgaarne verleend.

De consecratie heeft den 25en April, feest van den H. Marcus, plaats gehad.

Te zeven uur werd Z. D. Hoogw. aan den grooten ingang der kerk opgewacht door schier alle te Rome vertoevende Hollanders. De plechtigheid werd op onberispelijke wijze uitgevoerd volgens de voorschriften van het Romeinsche pontificaal. Na afloop der consecratie gewaardigde zich Mgr. een kort maar zakelijk woord tot de aanwezige hollandsche omgeving te richten, om haar zijne hooge ingenomenheid met de stichting dezer hollandsche kapel te betuigen en om zijn geluk uit te drukken, dat hij zelf de wijding heeft kunnen verrichten.

Z. D. H. celebreerde zelf daarna aan het nieuwe, den H. Willibrordus toegewijde altaar, de H. Mis voor de katholieke kerk van Nederland, terwijl veel aanwezigen, onder wie ook zich bevonden Hunne Hoogwaardigheden de generale abt der Cisterciensen Amedeus De Bie, en de generale abt der Premonstratensen abt Vitalis Van den Bruel, zich met hem, volgens zijn verzoek, vereenigden in het gebed.

Het altaar is geheel van carrarisch marmer, keurig afgewerkt, zoodat alle toeschouwers hunne volkomen tevredenheid erover betuigen. De schildering der Kapel, door professor Attilius Polombi, draagt ook aller goedkeuring weg. Het hoofdvak boven het altaar stelt voor de wijding van den H. Willibrordus door den H. Paus Sergius I. in de kerk van de H. Cecilia, tot aartsbisschop van Utrecht, op het oogenblik dat de H. Apostel van Nederland het pallium ontvangt. In het vak ter linkerzijde is afgebeeld het mirakel van de H. Hostie, ongeschonden gebleven in het vuur te Amsterdam. Terwijl de H. Hostie boven het vuur in stralenkrans zweeft, aanbidden en bewierooken haar de Engelen des Hemels, en knielen in aanbidding voor haar neer twee eenvoudige vrouwen en keizer Maximiliaan met gevolg. Het vlak ter rechterzijde is bestemd voor het tafereel van den marteldood der gorkumsche bloedgetuigen, doch nog niet voltooid. Onder deze zijvlakten zullen komen, in de zoogenaamde lunetten boven de twee zijvlakten, aan den rechterkant de marteldood van den H. Bonifacius, en aan den linkerkant van de H. Ludwina, liggende op haar armoedige legerstede, terwijl de Engel haar den bekenden rozelaar voor oogen houdt.

In het gewelf is geschilderd het visioen van den H. Servatius, eersten bisschop van Maastricht, neergeknield voor het graf van den H. Petrus, oogen en handen biddend naar boven richtend, aanschouwend de HH. Petrus en Paulus, terwijl de eerste hem een geheimzinnigen sleutel overhandigt. Dit vak is omgeven door de wapenschilden van alle provinciën van Nederland, die, saamgevlochten met gouden festoenen, een keurigen krans daaromheen vormen. In de vier naar omlaag van het gewelf afda-

lende hoeken zijn aangebracht de afbeeldingen te halve lijve van de HH. Jeroen, martelaar van Noordwijk, en Odulphus, van Oorschot, kanunnik van Utrecht, en van de HH. Cunera, maagd en martelares van Renen, en Oda, maagd van St. Oedenrode.

Op den boog van den ingang der kapel bevinden zich de afbeeldingen van den roemrijken Thomas à Kempis aan den eenen kant en van Roermonds grooten Dionysius den Karthuizer aan den anderen kant. Boven en onder prijken ter weerszijden de wapenschilden van het koninkrijk der Nederlanden, van de overzeesche koloniën en van de hoofdstad Amsterdam, alsmede de wapens van de heeren Westerwoudt en De Bont, die zich beijverd hebben om de benoodigde gelden voor de inrichting der kapel bijeen te krijgen.

Na afloop der plechtige wijding werd Monseigneur en den aanwezigen Hollanders in het klooster der PP. Redemptoristen, dat aan de kerk van S. Joachim is aangebouwd, een *rinfresco* bij wijze van een dejeuner aangeboden. Het was voor allen een echt vaderlandsch feest, dat met genoegen zal herdacht worden.

Duitschland.—De zitting van den pruisischen Landdag is gesloten. De minister-president, graaf Von Bülow, heeft de Leden bij koninklijke boodschap heengezonden met de verklaring dat „daar de Regeering door den loop der beraadslagingen in de commissie tot de overtuiging is gekomen, dat men het thans over de Kanaalwet niet eens zal worden, zij niet wil medewerken tot voortzetting van doellooze beraadslagingen."

Het gebruikelijk "Hoch" op den keizer-koning, en — rechtsomkeert, naar huis! Ook naar huis de minister Von Miquel, vice-president van het koninklijk staatsministerie en minister van Financiën, Von Hammerstein (Landbouw) en Brefeld (Handel). Door den Keizer aangenomen is echter — voor zoover bekend — nog slechts de ontslagaanvrage van eerstgenoemde, die zijn zetel moet verlaten „wegens gezondheidsredenen", welke "gezondheidsredenen" hierin bestaan, dat Von Miquel twee jaren geleden — toen het kanaalwet-ontwerp voor de eerste maal in de pruisische Kamer behandeld werd — een zóó dubbelzinnige rol speelde, dat men eigenlijk niet wist of hij vóór dan wel tegen de wet was. Hadde hij destijds ten gunste van het ontwerp zijn invloed aangewend met dezelfde energie, openhartigheid en volharding, waarmede hij het gedurende *deze* zitting verdedigde, het lot der Kanaalwet zou vermoedelijk een beter geweest en der Regeering zou een pijnlijke capitulatie voor den alleszins gemotiveerde tegenstand van Centrum en conservatieven bespaard gebleven zijn. Wat het voortdurend geharrewar tusschen Regeering en Landdag over dit ontwerp en het échec der keizerlijke kanalen-politiek betreft, kan Von Miquel van zich zelven getuigen: dat alles grootendeels was mijn schuld. En daarom moest hij thans heengaan. Pardon werd hem door de omstandigheden niet gegeven! Het feit, dat — naar alle bladen verzekeren — de Keizer de ontslagaanvrage van den minister van Openbare Werken, Thielen, — een groot ijveraar voor de kanalenwet — geweigerd heeft, wordt door de duitsche pers algemeen beschouwd als het teeken, dat de Regeering aan het ontwerp vasthoudt of, om met de brommerig gestemde *Köln. Ztg.* te spreken, „zich niet voegen zal naar de wenschen van het clericaal-conservatieve front." Maar, zegt de *Germania*, let eens op! Voor een ontbinding van den Landdag — welke de liberalen zoo gaarne zouden wenschen — zal de Regeering zich wel wachten, om de eenvoudige reden, dat zij zich door nieuwe Landdag-verkiezingen toch geen liberale meerderheid zou kunnen vormen. „Zonder de conservatieven" — en met dezen gaat in de kanalenquaestie het Centrum samen — „is op den duur in Pruisen niet te regeeren." Ofschoon, zooals wij zeiden, het aftreden der Ministers Von Hammerstein en Brefeld nog niet officieel bekend is, wordt toch algemeen aangenomen, dat de Koning in hun verzoek om ontslag zal bewilligen. Voor den minister van Landbouw, die met zijn bekende sympathieën als "Wasserstiefler" zijn eigen partijgenooten — de conservatieven — tegen zich in het harnas heeft gejaagd, en voor Brefeld, wien de agrariërs verwijten, dat hij te veel, en de liberalen dat hij te weinig voor de kanalen heeft gedaan — voor deze beiden is een aanblijven in het ministerie niet langer mogelijk.

Engeland.— De voor het britsche kabinet hoogst onaangename verrassing, dat de commissie uit het Lagerhuis, belast met het onderzoek der wetsontwerpen tot legerhervorming, deze eenstemmig heeft verworpen, is voor lord Landowne's opvolger, den minister van Oorlog Brodrick, een aanleiding geworden om zijn reorganisatieplannen nog eens krachtig aan te prijzen als volkomen beantwoordende aan alle eischen van het oogenblik. Te Guildford, waar hij een redevoering hield, wees de minister op de dringende noodzakelijkheid om aan den oorlog in Zuid-Afrika „zoo spoedig mogelijk een einde te maken," en Engeland's prestige in geheel de wereld te handhaven. „Indien Engeland — zeide hij, en deze woorden openen voor de Jingoes waarlijk een heerlijk verschiet! — zijn commercieele en imperiale positie wil behouden, zal het overal strijd moeten voeren: aan den Nijl, langs de Oranje-rivier, bij den Yang-Tsé en aan den Indus. De ondervinding, ten gevolge van den oorlog in Zuid-Afrika opgedaan en de adviezen, uitgebracht door bevoegde personen, zijn van dien aard, dat geen enkel minister zou hebben kunnen weigeren een leger-reorganisatie te ondernemen. Door te voorzien in de organisatie van zes nieuwe legerkorpsen, bestemd voor den dienst in den vreemde heeft deze Regeering meer gedaan dan eenige andere zou ondernomen hebben. Op deze wijze wordt, zei Brodrick, een wezenlijke hervorming verkregen en niet enkel een theoretische, niet eene die louter op papier staat." Maar men is in Engeland onder den indruk der zoo verfoeide nieuwe belastingen nu eenmaal slecht geluimd en het vooruitzicht van nieuwe millioenen ponden sterling te moeten opbrengen voor een dure legerhervorming draagt er niet weinig toe bij de stemming nog wreveliger te maken. Wellicht ook, dat bij de discussie over Brodrick's ontwerpen een der parlementsleden — bijv. een der Ieren — van de Regeering ter loops een kleine opheldering zal vragen omtrent de al- of niet juistheid van het door militaire rapporten en in de dagbladen gepubliceerde brieven verspreid bericht, dat het met den gezondheidstoestand van het britsche leger op dit oogenblik in Zuid-Afrika allertreurigst gesteld moet wezen. Zóó treurig, dat in de verschillende hospitalen meer dan 35,000 zieken zijn opgenomen!

Advertentien.

Vliegende Telegrammen.

(*Particulier*).

Uit Southampton wordt geseind:

Londen 20 Mei — Bij hervatting der mijnbewerking op Santa Barbara, zullen de beambten aldaar ruim voorzien worden van de Schotsche: John Begg's Royal Whisky, waarvan de Lannoy & Co uitsluitende agenten zijn en bij wie de voortreffelijkste geneesmiddelen te bekomen zijn.

Madrid 22 Mei — Na de revue door koning Alfonso gehouden, werd het garnizoen dezer stad op allerlei confituren, dragées en chocolade uit de Botica Central te Curaçao, onthaald.

Curaçao 23 Mei. Een wonder inderdaad dat 15,000 Boeren aan 150,000 Engelschen het hoofd kunnen bieden; maar heel natuurlijk is het dat de lekkere en verfrisschende witte en roode Bordeaux wijnen en andere wijnen, die bij de Lannoy & Co te bekomen zijn om hunne deugdelijkheid en voortreffelijkheid alle anderen de loef afsteken.

Washington Mei 23 — Het gerucht doet de ronde, dat na de onderteekening van de officieele akte van den verkoop der Deensche Antillen, het Congres een Bill zal aannemen, waarbij geen ander Bier dan Lans' export Bier en „El Ciervo" op die eilanden zal worden toegelaten.

Sto. Domingo 26 Mei. — Mislukte tabaksoogst op Cuba en elders. Sigaretverkoopers in de wolken. De Botica Central, buiten wie zij gerekend hebben, zal geenszins de schappelijke prijzen van haar ruim assortiment sigaren uit wijd beroemde fabrieken altereeren.

Manila Mei 30. Generaal Lacuna wordt door Gen. Funston heusch op wijnen en Brandies van Pedro Domecq getracteerd. Deze wijnen en Brandies worden het goedkoopst geleverd door de Lannoy & Co.

Maracaibo Mei 30. Geen enkel verbruiker der fijne en geurige parfumeriën uit de Botica Central te Curaçao, is door de pokken aangetast en zij is bovendien een probaat middel om een rijk huwelijk te doen.